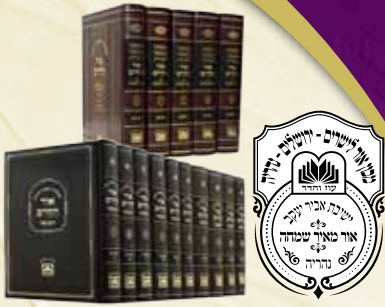

ובחרת בחיים

גיליון שבועי במשנת מרן האור החיים הק' זיע"א

תורת חיים נושא תורני מרתק לאור דברי האור החיים

רבנו האור החיים מזכיר בביאורו לפרשה את מאמר חז"ל (סנהדרין ז, ב), אשר דרשו את סמיכות הפסוק (טז, יח): "שִׁפְטִים וְשִׁטְרִים תִּתֶּן לָךְ" לפסוק (פסוק כא): "לֹא תִטֵּעַ לָךְ אֲשֶׁרָה כָּל עֵץ אֲצִל מִזֶּבַח ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לָךְ", והסיקו מכך שכל הממנה דיין שאינו הגון - כאילו נטע אשירה בישראל.

בגדר 'דיין שאינו הגון' מצאנו פירושים שונים. יש שכתבו (רבנו אביגדור, פירושים ופסקים פרק קלה) כי הכוונה לדיין עם הארץ, ואחרים חלקו על כך וביארו (תשובות מהרי"ק קיז) כי הכוונה לדיין תלמיד חכם, אלא שאין מעשיו מהוגנים. פירוש שונה מצאנו בתרגום יונתן (עה"פ כאן), כי דיין שאינו הגון היינו דיין טיפש.

את הדימי לאשרה ביאר הגאון ר' חיים מברסק באופן נפלא. הנה עץ האשרה הינו למראית עין עץ ככל העצים, לא ניכר עליו כלפי חוץ אף הבדל או ייחודיות, אולם בפנימיותו ומהותו הרי הוא עבודה זרה. כן הדבר בדין אשר כלפי חוץ נראה כשר והגון, אך בפנימיותו רחוק הוא מכך.

עוד עמדו האחרונים על דיוק לשון הגמרא: 'כל המעמיד דיין שאינו הגון - כאילו נטע אשירה בישראל', ותמיהו על כך, שהרי איסור אשרה נוהג בכל מקום ואף אצל אומות העולם, אם כן מהו 'בישראל'.

על כך השיב הגאון ר' דוד זינצהיים (שלל דוד עה"ת כאן) כי היה מקום להניח כי אדם אשר חטא וחזר בתשובה - ניתן יהיה למנותו לדיין היותו ומעשיו כעת אינם מקולקלים. את זאת באה הגמרא להפקיע ולשלול, באמצעות דיוק זה: 'בישראל'. שהרי ישראל שנטע אשרה, בניגוד לנכרי, האשרה אינה יכולה להתבטל לעולם. כן הדבר בנוגע לאדם שסרח וחזר בו, לעולם לא יוכל עוד להתמנות לדיין.

שולחן שבת עם האור החיים

לא היה אחד שהחמיץ את זה.

כמדי שנה בשנה, הודעה לקונת נתלתה בחדר הישיבות של משרדי 'שמשון ושות' רואי חשבון המבשרת על חלוקת השי השנתי לעובדים המסורים.

רואה חשבון נשאר רואה חשבון, וכך ישב שמשון שנה אחר שנה מול טבלה מסודרת וקפדנית בה צוין שמו של כל עובד, מעמדו בחברה ובעיקר תרומתו לפן הכלכלי ולניהול המוצלח שלה. נתונים אלה השפיעו באופן ישיר על מהות השי ושוויו, הכל לפי נוסחה ברורה וכמיטב המסורת החשבונאית.

בזה אחר זה הופיעו העובדים, החל בדגי רקק זוטרים שזה עתה החלו את ההתמחות שלהם וכלה במנהלים בכירים וחברי דירקטוריון שעשו עשור או שניים בחברה, המתינו בדריכות על יד דלת חדרו של הבוס הגדול ולטשו עיניים לחבריהם שיצאו מן החדר ובידיהם המתנות הנכספות, גדולות או קטנות לפי ראות עיני הבוס.

היו את אלה שקיבלו פלטה לשבת, אחרים נאנחו ואספו אחר כבוד תרמוס או סכין לחלות, והיו גם ברי מזל שיצאו מהחדר ובידיהם מציאה של ממש בדמות שובר לנופש יוקרתי או אפילו טיסה לחו"ל על חשבון הבית.

הם ריכלו, כמובן. רטנו על הישיש הקשוח שבוחר שוב ושוב להעניק מתנות ספציפיות במקום לתת תוספת במשכורת או למצער תו-קניה רב תכליתי. הם קיטרו על קיפוח ואפליה, איפה ואיפה ומה לא. לא שזה ריגש את שמשון.

על הכורסה בערבו של יום, כשידו חובקת את ספל התה המהביל ורגליו מוטלות על הדום מרופד, פנה שמשון לסכם את השנה החולפת, כמו גם את יום החלוקה המיתולוגי.

לצדו, על הספה הפינתית, ישב בנו נח אשר זה לא מכבר החל להיכנס לעניינים וללמוד את סודות המקצוע, והאזין ברוב קשב לדבריו. גם בחלוקת שי יש היגיון עסקי וקו-מחשבה ברור, והוא סמוך ובטוח כי אביו יחכים אותו תיכף גם בנבכי עולם זה. הוא נחוש היה ללמוד, כמה וצא לידע הנשפך מאביו ושתה בצמא כל מילה שיצאה מפיו.

האב הכיר את בנו ועמד על טיבו, וידע היטב כי נכונה לו שעת חינוך עסקי כדבעי.

במשך שעה ארוכה ישב והסביר, פירט ונימק, הרחיב בנוגע לכל עובד ומתנתו והתייחס לכל פרט והיבט באותו מעמד שנתי שמן הצד נראה אקראי וחסר חשיבות.

'הנה למשל, אברהם' פנה הישיש לבנו, 'סמנכ"ל משאבי אנוש. מבין אתה מדוע בחרתי להעניק לו טיסה בשמי הארץ? הרי במאמציו הכנים פעל בשנה החולפת גדולות ונצורות למען החברה, הגדיל משמעותית את מצבת העובדים ושימר את

אלו הקיימים'.

'ועוזיאל?' תלה נח עיניים תוהות, מבקש להבין, 'הוא אחראי על מחלקת ייעוץ מס ועובד ותיק בחברה, ועדיין לא חננת אותו כי אם בשטיח סתמי אותו ניתן לרכוש אצל כל רוכל מזדמן. תחכים אותו?'

ידו של האב הונפה בביטול. 'עשרים שנה הוא כאן, ולא ברור לי למה. אין לי מושג מה הוא עושה ומה בדיוק תרומתו לחברה, והסיבה היחידה שאני לא נפרד ממנו במכתב פטורין חד משמעי זו העובדה שהפציויים שאצטרך לשלם יגבו ממני הוצאה בלתי מבוססת'.

כך, בזה אחר זה סקרו האב ובנו עובד אחר עובד, ניתחו שי אחר שי והגיעו למסקנה כי אכן, נהג האב בתבונה יתירה אף במישור זה.

'גש נא אליי, בני' לחלוחית חשודה נצצה פתאום בעיניו והוא נראה קשיש לגילו, 'שב לצדי'. דמות הבוס הקשוח התפוגגה פתאום, נעלמה לבלי שוב, ותחתיה הופיע ובא אב רחום.

נח תהה לנוכח התפנית המפתיעה, אך ציית בדרך ארץ והתיישב קרוב יותר לאביו, חש את ידו הגרומה נחה על כתפיו וחש ברעידות הקלות בקולו של האב. רטט של התרגשות, אולי?

מאי-שם צץ בידו של האב מפתח, עושה את דרכו לכפו הפתוחה של נח.

התהייה ניבטה מפניו, והאב הסביר בפשטות. 'זהו המפתח לרכב החדש שלך, נח. בגילי איני מבין ברכבים, אך סוכן הרכב טען שמדובר ברכב יוקרה שיחידים מסוגו הופיעו על כבישי הארץ, משהו שכמעט אין בנמצא. זוהי המתנה שלך'.

נח כמעט שמט את המפתח מידי. ההפתעה הממה אותו.

'אבא, אתה זוכר כמה זמן אני עובד בחברה?' השאלה היתה רטורית כמובן. נח נמנה על עובדי החברה מזה כמה חודשים ותו לא, ומה לה אפוא למתנה יוקרתית זו ולעובד חדש?

'אה, זה לא שי לעובד' האב גיחך, 'זו מתנתי, מלב של אבא. באהבה!'

'אתה מבין' קולו של האב היה נרגש כשהמשיך והסביר, 'כל העובדים שקיבלו שי - עובדים עובדי מתוך מחויבות ויחסי עובד-מעביד. אך אתה, בני אהובי, מעל כל זה. היחסים שלנו נעלים לאין שיעור לעומתם, שהרי אין כמו קשר אוהב של אב ובן!'

אינה דומה יראה לאהבה

הבטחה מיוחדת מבטיח הקב"ה בפרשת השבוע (ט, ח): "וְאִם יִרְחִיב ה' אֱלֹהֶיךָ אֶת גְּבֻלְךָ פָּאֶשֶׁר נִשְׁפַּע לְאַבְרָהָם וְנָתַן לָךְ אֶת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר דִּבֶּר לְאִתְּךָ".

אודות כך כותב האור החיים הקדוש דברים מפליאים, וזו לשונו:

ספיר ויהלום

פניני מוסר ויראת שמים בפרשה

המשך מעמוד קודם

נראה היה כי סוף הסיפור הגיע, ולא בהכרח סוף טוב.

גופו החל להישאב מטה, ואז זה קרה.

משק כנפיים נשמע קרוב, מאד קרוב, ורגע לאחר מכן הוא הרגיש יציב ונינוח, נישא בנעימים על גבו של נשר קל מעוף שהטיס אותו הישר אל על, לקומה האלף. שם המתין לו המלך, חיוך רחב על שפתיו וסביבו פזורות עשרות אריות-מתנה מזהבות ועטופות בכל הצבעים והגדלים האפשריים.

כשוך ההתרגשות שחרר אותו המלך לדרכו, ואת הירידה הוא כבר עשה באמצעות מעלית משוכללת שהובילה אותו בתוך שניות אל קומת הכניסה. שם המתין לו גדוד עיתונאים ושאלה אחת בפי כולם: 'איך היית מסוגל?'

תשובתו דהדהדה ברמקולים, מחכימה את שאר באי הכיכר ואת אזרחי הממלכה בכלל. 'אכן, לא יכולתי לעשות זאת. אולם ידעתי כי אם המלך ציווה על כך - אין ספק שהדבר אפשרי. לא שאני מבין כיצד, אך אם זה הציווי - יש דרך לבצע זאת! בכך לא היה לי ספק.'

משל נפלא ומתוק זה, אשר מקורו בספר 'משפט צדק', ממחיש היטב כי כל יהודי, בכל מצב ועם הכלים שנמסרו לו משמים, יש בכוחו לעשות את רצון ה' יתברך, ולא משנה עד כמה זה נראה מאתגר או אפילו בלתי אפשרי.

"כִּי תִקְרַב אֶל עֵיר הַלֵּחִם עָלֶיךָ" מורה לנו התורה הקדושה בפרשתנו (כ.י), 'וְקִרְאתָ אֵלַיָּה לְשֹׁלוֹם'. רבנו האור החיים הקדוש מאריך ומבאר את הפסוק, כמו גם את הפסוקים שאחריו, תוך התייחסות לנשמה היתירה אותה שולח הקב"ה לאדם - למען תת בו כח שיוכל לעמוד במלחמת היצר. נתבונן במציאות ולא נכחד.

היצר הרע הינו מלאך. עם יכולות וכוחות של מלאך, והעובדה שהוא מכונה 'מלך זקן וכסיל' אין בה כדי להעיד על רפיסות כח או חולשה כלשהי. בל נטעה. בדרך הטבע אין כלל אפשרות לנצח ולהביס אותו, לא בקרב בודד ועל אחת כמה וכמה במערכה הכללית הניתשת בינו לבין האדם במשך שבעים או שמונים שנות חייו. בכך משול היצר לאותו מבנה רם המתנשא למלוא אלף קומותיו וכמו לועג לכל המנסה לטפס עליו, לכבוש את פסגתו.

אלא שכאן טמון הסוד הגדול.

שם, במרום המגדל המאיים, ממתינ' הקב"ה ומצפה לאדם שיעשה את שלו, שיוכיח כי הוא נחוש לקיים את רצונו ולכבוש את העיר. נכון שאין בכוחו לעשות זאת, אמת שיכולותיו מוגבלות, אולם הניסיון כשלעצמו שווה זהב!

ואז, בדיוק בנקודה בה אין האדם מסוגל יותר, באמת ובתמים, להתקדם בכוחות עצמו אולם לאחר שפתח מעצמו פתח כחודו של מחט, פותח לו הקב"ה פתח כפחו של אולם, מנשא ומרומם אותו עד למדרגות העליונות ביותר.

אך תנאי בסיסי יש כאן.

כך אמר השרף הקדוש מקאצק: 'נכון שנדרש מהאדם רק פתח, אך על הפתח להיות **כפתחו של מחט**'. נוקב, חודר, רציני. על המאמץ להיות כנה, משמעותי, ורק אז באה אתערותא דלעילא ומרוממת את האדם לפסגת ההשגה.

העיניים נישאות אל על, מביטות בהשתאות במבנה האימנטי העשוי לוחות לוחות של זכוכית וביניהם קורות מתכת במשקל טונות. העננים מרפדים את הקומות העליונות, מלטפים ברפוף את מרום הבנין. המבט עולה עוד, ועוד, מטפס עם מתאר הבנין ומנסות להשיג את גובהו העצום ואולי אפילו להביט בראשו, אך הגובה הבלתי נתפס בלתי נגמר. אלף קומות, לא פחות. גורד שחקים במלוא מובן המילה.

קולו של כרוז מלכותי קוטע את רצף המחשבות, מזמן את כלל תושבי הבירה אל הכיכר המרכזית ומיידע אותם כי בפיו חדשות מסעירות, משמחות ושמא זו אף זו.

'הקשיבו הקשיבו!' זה התחיל כמו קלישאה מצועצעת אך עד מהרה הבינו המתקהלים כי לא הפעם. ההכרזה הנוכחית אכן הפתיעה והכתה בתדהמה את באי הכיכר, התרגשות סמיכה הזדחלה במעלה גבם והם האזינו לכל מילה בשקיקה.

'רואים אתם את החבל המשתלשל מקומתו העליונה של הבנין?' הצביע כלפי מעלה בתנועה רבת משמעות, 'הנני להכריז בשם המלך, כי כל אדם שיטפס במעלה החבל עד לראש גורד השחקים...' וכאן בא פירוט ארוך של הטבות חלומיות בכל מישורי החיים, פרסים יקרי ערך ועוד כהנה וכהנה, מתת ידו הנדיבה של המלך.

'רגע' היה מי שהעז לתהות בקול, חרדה בקולו, המלך לא באמת מתכוון... שנטפס - לשם?!

הנהון נמרץ הבהיר לו כי אכן כך. זו היתה כוונת המשורר, ללא מקום לפרשנות.

כל ציבור מורכב מאמיצים ופחדנים, זהירים וגם פזיזים, והציבור בעיר הבירה לא היה שונה בענין זה. גם כאן, מרבית הנוכחים משכו בכתפיהם והעדיפו לשמור על מתנת החיים, תוך ויתור על מנעמים שונים שייטכן ולא יזכו לממש בגלגול הנוכחי. אחרים, מעטים מני רבים, בחרו לנסות ונואשו כעבור כמה קומות. החבל התברר כחלקלק ולח, הרוחות תרמו את חלקן והמשימה נראתה מאתגרת מרגע לרגע.

רק אדם אחד נותר, נלחם על כל מטר ונחוש להשלים את המשימה.

קומה ועוד אחת, כמה מטרים ואחריהם עוד כמה. בקושי, במאמץ וכשרווחות זעף מכות בו ומטלטלות אותו כעלה נידף, החבל נשטם מידי לא אחת והוא המשיך להילחם, אחז בו שוב ושוב והוכיח כי הוא קרוץ מחומר שונה.

מבט קצר למטה עורר בו חלחלה, אך הוא עצם עיניו והמשיך. קובר אי שם בירכתי המח מחשבות הגיוניות שהורו לו להרפות מהמשימה הבלתי אפשרית. מבט נוסף, והפעם כלפי מעלה, הבהיר לו כי נותרו לו תשע מאות ושמונים קומות, הוא כמעט התייאש, אך לא.

משיכה נוספת בחבל, כמה נשימות עמוקות, והוא ממשיך.

קומה מצטרפת לקומה, וכך כעבור שעה נוספת, ארוכה ומאתגרת, הוא מצא את עצמו נאחז בסורגי הקומה השלושים ומתנשף בדיוק כמו אדם במצבו. זהו. הוא לא יכול יותר. לא מסוגל.

מחשבותיו התערפלו, כוכבים ריצדו מול עיניו וידיהו הסדוקות ממאמץ החלו לאבד את אחיזתן. בהחלט

"וְאָמַר, זֶה יִשַּׁג לָהֶם אִם יִשְׁמְרוּ אֶת כָּל הַתּוֹרָה וְיַעֲשֻׂהָ, וְתִהְיֶה הַשְּׂמִירָה וְהַעֲשִׂיָּה מֵאַהֲבַת ה' וְלֹא מִיִּרְאָה. הַדּוֹר הַהוּא אֲשֶׁר יַעֲמֵד בְּזֶה, בְּיָמָיו יָקִים ה' דְּבָרוֹ הַטּוֹב לְתֵת כָּל הָעֲשִׂיָּה עִמָּוִן, וְיַעֲמִיד בְּיַד יִשְׂרָאֵל כָּל הַטּוֹב שֶׁהַבְּטִיחַ לַעֲשׂוֹת לְאַבּוֹת בַּיּוֹם עִמָּדָם בְּתַחֲיָה. וְרַבּוֹתֵינוּ ז"ל (סנהדרין צט, ב) הָעִירוּ שְׂגָלָה הַעֲתִידָה תְּלוּיָה בְּעֲבוּדַת ה' מֵאַהֲבָה דִּקְא."

אין ספק שיראת שמים נמצאת אי שם בפסגת השאיפות של כל בן עליה. לא בכדי הכבירה התורה הקדושה, וכך גם חז"ל באינספור מקומות, במעל היראה והחובה להגיע אליה ולהשיג אותה.

אולם מעלה אחת יתירה יש על היראה, והיא: **אהבת הבורא יתברך.**

בדור בו תהיה אהבת ה' נחלת הכלל, כשהכל יתענגו על קרבת הבורא ויבקשו להתקרב אליו לא מתוך יראה אלא מתוך כיסופים אדירים, זהו הדור בו הכל יהיה שלם, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, או אז יתקיימו ההבטחות המפליגות שהובטחו אבותינו הקדושים.

אז נכון, מרבית בני האדם אינם אווזים בדרגה בה עליהם להתעלות מהירא - לאהבה. מעטים הם בני העליה שזכו ליראת שמים אמיתית, ומה לנו אפוא ולמוסר אודות מעלת האהבה על פניה? הכל אמת ושריר, אולם בל נשכח שהאור החיים הקדוש כיוון את דבריו לכל יהודי באשר הוא, בכל מצב ובכל דרגה, מוכרחים אנו אם כן להסיק אי אלו תובנות מתוך דבריו המופלאים ולקחת מוסר וצידה לדרך.

יש והאדם בא לבית הכנסת, מתעטף בטלית ומתעטר בתפילין, אולם תפילתו נראית כביכול כפאו שד. הוא אכן מכוון בכל תיבה, הוגה את המילים הקדושות כמונה מעות, אך משהו חסר כאן.

כך גם בעמל התורה הקדושה. יכול אדם לשקוע ראשו ורובו בעומקה של סוגיא, להסיח מלבו את כל הבלי העולם ולדבוק ללא שיוור בתורת ה', אלא שבכל זאת יחסר לו משהו. תבלין מסוים שיש בו כדי לתבל את כל הטוב הרוחני הזה ולתת לו משנה תוקף.

לתבלין הזה קוראים 'אהבת ה'.

קצת רצון להתקרב, להתחבר. מעט יותר חשק לדבוק בו יתברך ובמידותיו. קצת יותר קרבת אליקים, ברצון ואפילו בדיבור ובמחשבה. לא רק כי חייבים, אלא כי אהבים עד כלות הנפש.

נזכור תמיד את האמור בברכות קריאת שמע, בעודנו מתפללים להשי"ת כי יסייע בידינו ללמוד וללמד, לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתו.

ואיך אנו מסיימים? - **'באהבה!'**

מאוצרותיו ושיחותיו של הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

חיים שיש בהם בנתיבי חייו ופועלו של איש האלקים

שנת תש"ב, בעיצומה של מלחמת העולם השנייה שבמיטה חורבן על עמנו.

גרמניה הנאצית, אשר נחושה היתה ואחווה בטירוף לכבוש את העולם כולו תחת מגפיה הדורסניים, שלחה לחזית האפריקנית את אחד הגנרלים המבריקים ביותר שעמדו לצבא הגרמני מאז ומעולם - גנרל ארווין רומל ימ"ש.

'שועל המדבר' הוא כונה. שמו בלבד הטיל מורד על אויביו ותיאורים יוצאי דופן אודות כישוריו בשדה הקרב הילכו אימים בכל מקום אליו הגיע.

כחלק מתוכניתו המזעזעת של היטלר ימ"ש להשמיד, להרוג ולאבד רח"ל, לא פסק מלהתרברב על כך שבקורב, ממש בקורב, יכבוש סערה אף את ארץ הקודש ויכלה את זעמו חלילה בעם היושב בציון. על החזית הזאת, כחלק מאסטרטגיה של תקיפת ארץ ישראל מכיון אפריקה, הופקד רומל.

אכן, לא חלף זמן רב והגנרל ניצב ממש קרוב לפתחה של ארץ ישראל, כשמוני וגמור עמו להשלים את כיבוש הבוק ולבצע את זממו ביהודי הארץ. לנוכח ידיעות אלו נפלה אימה וחרדה על יהודי ארץ הקודש, רעדה אחזתם והם לא ידעו את נפשם.

היה זה ביום ט"ו תמוז תש"ב.

תפילת רבים נערכה בדמעות וזעקות על הציון המצוינת מקום קבורת רבנו בהר הזיתים, כשבראש המתפללים ניצבים שני קדושי עליון, הלא הם הרה"ק ר' ישראל מהוסיאטין והרה"ק ר' שלומקיה מזוועהיל.

אך הסתיימה התפילה, כשוך הזעקות והבכיות, פנה הרה"ק מזוועהיל לסובביו והתבטא בלשון הנביא (עובדיה א, יז): **'וְכִהֵר צִיּוֹן תִּהְיֶה פְּלִיטָה, לֹא תִהְיֶה לּוֹ שְׁלִיטָה בָּאָרֶץ הַקֹּדֶשׁ!'** אף הרה"ק מהוסיאטין סיים את תפילתו, סב מן הציון ובישר בקצרה ברוח קדשו: **'הוא לא יבוא!'**

כדברי הצדיקים כן היה, וזכותו של רבנו עמדה להם לבני ארץ הקודש למגן. ביום כ"ד מרחשון תש"ג גברה יד בעלות הברית על צבאותיו של רומל, וכך הובס אותו ונבצר ממנו לבצע את זממו ביהודי ארץ הקודש.

בנתיבי החיים פרקי מחשבה ומוסר לאורו הזך של האור החיים

לגרור את האדם עד עברי פי פחת. **"שְׁאוּרָב לוֹ לְהַחֲטִיאוֹ, כִּי יֵשׁ לֹךְ לְדַעַת שְׁעִבְרָה רִאשׁוֹנָה שְׁעוֹשֶׂה הָאָדָם אִינוֹ עוֹשֶׂה אֵלָּא כְּשִׁגְגָה, וְכֵּן מוֹצֵא שְׁעַר הַצָּר לְכֻנֵּס לְנַפְשׁוֹ."**

לא זו בלבד, אלא שהוא מסלף את האמת מעיקרה ומציע מצג שווא לאדם, הופך טוב לרע ורע לטוב ומטעים לאדם בשפתו החלקלקה את דרכו המסולפת כביכול היתה דרך האמת הצרופה. **"גַּם מִסְבִּיר לוֹ פְּנִימָה עַל מַעֲשֵׂה הָרַע, וַיֹּאמֶר לְרַע טוֹב, וַאֲיֵן לֹךְ אוֹרֵב גְּדוֹל מְזֶה, וְכֵּן מִתְגַּבֵּר עָלָיו."** ובסופו של דבר, אי כמה נורא: **"וְעַל יְדֵי הַחֲטָא יִתְגַּבֵּר וְיָקוּם עָלָיו."**

כיצד תוכרע המערכה בסופו של דבר מה חלקו של היהודי בכך?

את זאת מגלה לנו רבנו כשהוא דורש את המשך הפרשה (יט, ג): **"לֹא תַחֲסֹס עֵינְךָ עָלָיו וּבְעֶרְתָּ דָם הַנֶּקִי מִיִּשְׂרָאֵל וְטוֹב לָךְ,"** ודבריו מעוררים ויורדים עד דכדוכה של נפש.

"כִּי הִרְיַגְתָּ סִימָתָהּ גַּם כֵּן עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל, שִׂידִם תִּהְיֶה בּוֹ לְהַמִּיתוֹ עִם ה' בְּרוּךְ הוּא. לֹזֶה אָמַר 'לֹא תַחֲסֹס עָלָיו, וְהִגַּם שְׁהַצְדִּיקִים הָרוּיָחוֹ בְּאִמְצָעוֹתָיו, יֵשׁ לָהֶם לְהַבִּיט אֶל דָּם נָקִי, כִּמָּה דָמִים רַבִּים שֶׁשִּׁפֵּךְ בְּאוֹרְבוֹ, וְאֵז וְטוֹב לָךְ' - תִּהְיֶה נִחְלָטָה בְּחִינַת הַטוֹב לָךְ, כִּי בְּהִבְטַל רוּחַ הַטְּמָאָה תִּהְיֶה נִשְׁלָמָה בְּחִינַת הַטוֹב בְּמִקוּמָהּ, שֶׁהֵם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל."

את הפסוק (יט, יא): **"וְכִי יִהְיֶה אִישׁ שֶׁנָּא לְרַעְהוּ וְאָרַב לוֹ וְקָם עָלָיו וְהִכְהוּ נַפְשׁוֹ וְמָת וְנָס אֶל אַחַת הָעָרִים הָאֵלֶּה,"** מפרש רבנו כמין חומר דורש אותו אודות היצר הרע, המבקש להרע לאדם בכל דרך והרי אין שונא גדול ממנו.

בדבריו מפנה האור החיים את תשומת הלב לנכלולי היצר ושיטותיו השפלות, ומן הראוי לתת את הדעת על כך ולדעת לקראת מי אנו צועדים למלחמה הגדולה של חיינו.

"כִּי אֵין שׁוֹנֵא לְאָדָם כִּיצְרוֹ הָרַע, וְהוּא מְקוֹר הַשִּׁנְאָה" מציון רבנו ראשית את העובדה הבסיסית שלעיתים נשכחת מאתנו. נכון, הוא משחד אותנו במנעמי העולם ובתפנוקים כאלה ואחרים, אך אל לנו לשכוח - מדובר באויב הנורא ביותר שלנו!

דווקא 'הסברת הפנים' של היצר, חנפנותו הנודעת והמסר שהוא משדר לאדם כיכול הוא בא לפעול לטובתו, זוהי הנוכלות הגדולה ביותר שלו. **"כִּי הוּא מְרָאָה רַעוּת לְכָל, כִּי לְטוֹבָתָם מֵיַעֲצָם, וְהוּא שׁוֹנֵא לוֹ וּמִבְקֵשׁ רַעוּתוֹ בְּדֶרֶךְ אֲהִבָּה וְרַעוּת."**

בתחילה, מגלה רבנו, אורב היצר לאדם ומפתה אותו בעורמה, גורם לכך שיחטא בשגגה. אלא שאף אם חטא בשגגה אינו חמור כזדון, אולם אף זהו מהלך מתוכנן היטב של הס"מ, טקטיקה שטנית שנועדה

גם אתם זכיתם לישועה בזכות רבנו האור החיים הקדוש?

כתבו לנו
למייל המערכת m028039999@gmail.com
או לפקס 02-5385689
או ב'נדדים פלוס' - באר ישראל

אור הישועות מכתבי הלומדים

כאשר סיימתי את כל ספר אור החיים על הסדר, ברוך ה' זכיתי למצוא את זיווגי, וסגרנו ווארט בראש חודש סיון

היו לי קשיים במציאת שידוך ובמשך שנים רבות לא מצאתי את זיווגי, הגעתי לגיל 36 וכמעט אמרתי נואש, החלטתי לנסות סגולה נפלאה ששמעתי בעבר שיש בלימוד תורת האור החיים הקדוש, וקיבלתי על עצמי ללמוד בספר אור החיים על הסדר מידי שבוע עד שאסיים את כל הספר.

כאשר סיימתי את כל ספר אור החיים על הסדר, ברוך ה' זכיתי למצוא את זיווגי, וסגרנו וורט בראש חודש סיון.

ולאחר האירוסין התברר שארוסתי ובני משפחתה גם פעלו למען הצדיק ותרמו להחזקת אברכים שילמדו בליל פורים את מגילת אסתר עם פירוש 'ראשון לציון' לרבינו האור החיים הקדוש.

ברוך ה' לאחר החתונה וכינו להיפקד בבן זכר, ומאת ה' היתה זאת שהברית התקיימה בדיוק בט"ו תמוז שזהו יום ההילולא של רבינו האור החיים הקדוש. ראו זה פלא.

(גל' מקבץ סיפורי ניסים)

שביבי אור ניצוצות אש שלהבת מבית מדרשו של האור החיים

בדור בו כל דרך מוצא כר נרחב לדון בנושאים פוליטיים, כשהשיח הציבורי מעלה על נס את תכונותיו של איש ציבור פלוני מעלותיו של נשיא אלמוני, עלינו לזכור כי אין לנו ולהמונם, אין אנו מבקשים להיתלות בבשר ודם ולא לשים מבטחנו בנדיבים.

אדרבה, נשליך יהבנו אך ורק על מלך מלכי המלכים, הוא היחיד אליו נישא עינינו, וכדבריו הנלהבים של האור החיים הקדוש (יז, יד): **"כִּי אִם יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ כְּשָׂרִים וְלֹא יִשְׁאָלוּ מֶלֶךְ, וְהָיָה ה' לְמִלְכָּה עֲלֵיהֶם כְּדָרָךְ אוֹמְרוֹ (שמואל א יב, יב): 'וְהָ אֱלֹקֵיכֶם מִלְכְּכֶם', גַּם ה' יִחַפֵּץ לְהִיטֵל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הוּא לְבָדוֹ."** יש לנו מלך, ומה לנו ולנשיאים, ראשי ממשלות וחבר מרעיהם ומלכתי פנכתם!!

מתיבתא אור החיים

אויב, ולפי סמך זה אם שח בין תפלה של יד לתפלה של ראש הרי לא קיים מצות תפילין כתיקונה, ולפיכך חוזר מעורכי המלחמה, משום דבעון זה יהיה נענש שלא יצליח במלחמה. והביא שם מהמדרש בשיר השירים על הפסוק (ד ב) 'שעלו מן הרחצה ושכולה אין בהם', אלו שנים עשר אלף ששלח משה לצבא על מדין, שלא הקדים אחד מהן תפילין של ראש לתפילין של יד, שאלמלא הקדים אחד מהן תפילין של ראש לתפילין של יד לא היה משלחן, ולא היו נכנסין ויוצאין משם בשלום, והוא מוסמך מהגמרא דבשח בין תפילין לתפילין ג"כ חוזר מעורכי המלחמה, הרי עינינו הוראות כחה של מצוה זו לענין מלחמה יותר משאר מצות.

אמנם בבית יוסף (או"ח סי' נד) הביא בשם הגהות מיימוניות (הלכות תפלה ונשיאות כפים פ"ו אות ע) שכתבו: וגרסינן בירושלמי המספר בין ישתבח ליוצר עבירה היא בידו וחוזר עליה ממערכי המלחמה. ופסק כן להלכה בשו"ע (ס"ג).

ובמשנ"ב שם (סק"ה) הביא: והא"ר (סק"ב) כתב בשם מטה משה שהקליפות מבטלים לעלות התפלה וע"י פסוקי דזמרה מכריתים אותם, וכששח חוזרין עליה בשביל העבירה הזאת אותם הגדודים שהם מעריכים מלחמה בינינו בעוה"ר, ע"כ ראוי שלא לספר.

ולנתין, הרי הוא 'הירא ורך הלבב'. ואיתא בגמרא (מד:): מאי איכא בין רבי יוסי לר"י הגלילי, איכא בינייהו עבירה דרבנן. כמאן אזלא הא דתניא שח בין תפילה לתפילה [בין הנחת תפילין של יד לתפילין של ראש] עבירה היא בידו [אם לא חזר ובירך] וחוזר עליה מעורכי המלחמה, כמאן כרבי יוסי הגלילי.

ומה שכתב רבינו כי שיערו העון שיכנס בלבו הפחד מיוצרו שאפילו אין בידו אלא שדיבר בין ישתבח ליוצר. הוא על פי דברי הגמרא בסוטה (מד:): כמאן אזלא הא דתניא שח בין תפילה לתפילה עבירה היא בידו וחוזר עליה מעורכי המלחמה, כמאן כרבי יוסי הגלילי.

וביד המלך על הרמב"ם (הלכות תפילין ומזוזה וס"ח פ"ד ה"ו) ביאר הטעם שתפסה הגמרא העבירה דשח בין תפילה לתפילה, וכתב שמצינו ברא"ש סי' ט"ו בהלכות קטנות שהביא דרשא על קרא 'דוטרף זרוע אף קדקוד' (דברים לג כ), דבזכות מצות תפילין הקשורים בזרוע יטרפו קדקוד

כתב רבינו (דברים כ ח): 'מי האיש הירא וגו'. רבותינו ז"ל אמרו (סוטה מד). זה הירא מעבירות שבידו, פירוש על דרך אומרו (ישעיה לג יד) 'פחדו בציון חטאים', שכל מי שיש בידו עבירות לבו ירא וחרד מעצמו, ואפילו אינו יודע שיש בידו עבירות הפחד הנכנס בלבו במלחמה תודיעהו כי יש בידו עבירות, ורבותינו ז"ל (או"ח סי' נ"ד ס"ג בשם הירושלמי) שיערו העון שיכנס בלבו הפחד מיוצרו שאפילו אין בידו אלא שדיבר בין ישתבח ליוצר, והטעם כי הנכנס למלחמה צריך לעשות לו נס להנצל מחרב אויב וכל שבידו מבחינת הרע אינו ראוי לנס ומזלו יפחידו. ע"כ. והנה דברי רבותינו הם במשנה בסוטה, וזה לשונם: 'ויספו השוטרם לדבר אל העם' וגו', רבי עקיבא אומר 'הירא ורך הלבב' כמשמעו, שאינו יכול לעמוד בקשרי המלחמה ולראות חרב שלופה. רבי יוסי הגלילי אומר 'הירא ורך הלבב', זהו המתירא מן העבירות שבידו, לפיכך תלתא לו התורה את כל אלו שיחזור בגללן

[לפיכך, ש'הירא' זהו הירא מעבירות, תלה התורה בנה ונטע ואירס לחזור בגללן, כדי שיתלה בכך החזרה ולא יתבייש לומר מעבירות שבידו הוא ירא וחוזר (רש"י). רבי יוסי אומר אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ממזרת ונתינה לישראל, בת ישראל לממזר

מצא חיים

חידה שבועית בעיון דברי האור החיים

לפתרון החידות יש לעיין בהרחבה באור החיים המבואר ובמודרני מביט מתיבתא

בביטוי חריף מתבטא רבנו בביאורו לפרשה: "כִּי עַל יְדֵי הַחֹטָא תָּמוּת הַנֶּפֶשׁ". התדע מהי כוונתו בדבריו?

(א) החטא גורם לכך שהאדם ייענש וימות, ולא יספיק לתקן את שהוצרך בעולם.

(ב) בעת המיתה רק נפרדת הנפש מהגוף, אך החטא ממית את הנפש ממש.

(ג) שלא כזדונות המכלים את הנשמה, 'חטא' דהיינו שגגה מכלה את הנפש בלבד.

תשובה מגליון קודם: תשובה ג' - הקושיות הרי הן שערם הנועלים את דרכו אל התורה הקדושה.

פתרונות יש לשלוח לא יאוחר מיום רביעי בשבוע בלבד לכתובת דוא"ל: m028039999@gmail.com

או בפקס 02-5385689 או 'גדרים פלוס' - באר ישראל

על מנת להשתתף בהגרלה: 1. יש לציין כתובת מדויקת וטלפון. 2. לציין בראש הדף עבור חידון 'בחרת בחיים' ושם הפרשה.

3. בני חו"ל מתבקשים לכתוב כתובת (אדרעס) בארץ ישראל למקרה של זכיה, שישלח לשם.

בין שולחי התשובות תערך הגרלה על סידור מתיבתא (או על ספר אחר הקיים במלאי כפי שיקולי המערכת).

שם הזוכה בגליון פר' בהעלותך: ה'א. הולצמן, בית שמש

מחברים להיום
לשמיעת שיעורים ודרשות
חייגו: 02-803-9999

